

Motion till riksdagen 2005/06:Sk450

av Ingegerd Saarinen m.fl. (mp)

Bättre tillgång till kapital för de små företagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att införandet av sänkt skatt vid investeringar i nya små företag bör utredas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att ett införande av uppskjuten skatt för företagare vid investeringar i nya och växande företag bör utredas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att ett etableringskonto för att stödja start av småföretag bör utredas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att en lägre skatt på långsiktigt aktieäggande bör utredas.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att utreda möjligheten att fondera hela sin vinst de första fem åren man har verksamhet.

Motivering

Det behövs fler och växande småföretag i Sverige; om detta är de flesta överens. Fler företag behövs för att ekonomin ska utvecklas, för att varor och tjänster som vi alla behöver ska kunna produceras och för att nya exportprodukter ska kunna utvecklas. De nya jobben kommer i de små och medelstora företagen. Det är också i det lilla företaget som människor kan utvecklas och förverkliga sina drömmar och livsvisioner. I det lilla företaget finns samhörighet och ofta ett reellt inflytande för personalen. I det lilla företaget mår människor bättre och ohälsan är lägre. Det lilla företaget befinner sig ofta nära sin marknad och kan bättre tillgodose de lokala behoven genom nära och kontakter med kunder och andra företag.

Fel! Okänt namn på

Små företag skapar också ökad mångfald och robusthet i ekonomin. Många små företag skapar starka nätverk och förutsättningar för en förbättrad social sammanhållning och social ekonomi. Flera små företag gör det lokala samhället mindre sårbart och mindre känsligt för globala ekonomiska svängningar.

Miljöpartiet strävar efter ett gott företagsklimat för de små och medelstora företagen. Vi jobbar hårt för en minskad administrativ börda och driver på för enklare regler. Målet för oss är att Sverige ska minska krånglet för de små- och medelstora företagen med tjugofem procent till 2010. Detta skulle positionera Sverige i framkant av regelförenklingsarbetet.

Vi står också bakom tvåundantaget i turordningsreglerna vid uppsägning på grund av arbetsbrist. Denna reform är viktig och skapar utrymme för de små företagen att kunna utvecklas och anställa.

Vi har tagit initiativ till sänkta arbetsgivaravgifter för soloföretagen och avser kunna gå vidare med denna reform i framtiden.

Ett stort problem som det riktats alltför lite ljus på är tillgången på kapital för de små företagen. Situationen är speciellt kritisk nu efter de reformerade förmånsrättsreglerna som minskat bankernas företräde till säkerhet i företagsinteckningen. Reformen har gjort att det minskade företrädet till företagsinteckningar har tagits ut i krav på ökade säkerheter hos företagen och i ökade krav på factoring. Reformen har gjort det dyrare och svårare för företagen att låna pengar. Eftersom möjligheten att låna pengar redan före reformen var en av flaskhalsarna för många svenska företag, särskilt nya och små företag och annorlunda företagsidéer, är denna ytterligare försämring ytterst allvarlig.

Banken är idag den viktigaste finansiären för ca 70 % av företagen utanför storstadsregionerna vilket gör att effekterna blir mycket stora för landets företag. Miljöpartiet menar att denna reform aldrig borde ha genomförts och att delar av den bör rivas upp. En utvärdering pågår men slutrapporten kommer först den 1 december 2007. Detta är lång tid att vänta för de små företagen.

Även utan de negativa effekterna av förmånsrättsreformen är tillgången på kapital och kontrollen över kapital för små företag dålig. Problemet handlar delvis om brister i information och olika typer av kostnader för finansiärer, att analysera och bedöma risk i de företag som är i behov av kapital men också om att företagen själva är skeptiska till alltför stor andel av externt kapital som företagaren själv inte kan kontrollera.

Miljöpartiet tror att det bästa sättet att minska detta informations- och kostnadsgap för de små företagen är att företagare i större utsträckning själva kan vara med och generera investeringskapital och att hjälpa till och utveckla nya företag.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang menar vi att ett sätt att komma till rätta med problemen kring bristande information och svårigheter att bedöma risk är att skapa gynnsammare förutsättningar för privatpersoner och företagare att skjuta till investeringskapital i nya företag.

Utred möjligheterna till sänkt skatt vid investeringar i nya små företag

I USA finns ett system med sänkt skatt vid investeringar i vissa företag som man vill gynna. Försäljning av aktier i vissa småföretag s.k. Qualified Small Business Stocks (QSBS) är befriad från reavinstskatt eller har reducerad skatt. QSBS är definierade som små företag med mindre än 50 miljoner i tillgångar. Företagen måste också rymmas inom vissa branscher som man vill gynna. Innehavet måste sträcka sig över en tidsperiod om minst fem år såtillvida att man inte byter sina aktier till ett annat QSBS-företag. Skattereduceringen gäller då individer säljer aktier och innehavet har varit i minst fem år¹.

En svensk variant på detta skulle kunna vara att gynna investeringar i företag med t.ex. maximalt ett visst antal anställda, t.ex. tio, eller med en begränsning i omslutning eller värde. Hur ett sådant här system som gynnar investeringar i små onoterade lokala bolag kan utformas bör utredas.

Utred möjligheterna till utskjuten skatt för företagare vid investeringar i nya växande företag

Företag är oftast bra på att bedöma andra företags möjligheter till utveckling. Företagare känner den lokala marknaden och har insikter i utbud och efterfrågan och ser vilka behov som finns för nya produkter och tjänster. Företagare bör därför uppmuntras att själva investera i nya företag. Ett förslag som förts fram av företagare själva handlar om att företag som använder sin egen vinst till investeringar i nya små företag bör kunna få skjuta upp beskattningen av de medel som investeras. Detta skulle också gynna att kapital stannar kvar i Sverige och återinvesteras i det regionala och lokala näringslivet. Miljöpartiet menar att ett sådant här system bör utredas.

Utred möjligheterna till att införa ett etableringskonto för att stödja start av småföretag

De bästa förutsättningarna att starta företag har ofta etablerade personer med en längre yrkeskarriär bakom sig. Då har man hunnit skaffa sig kontakter, specialkunskaper och erfarenheter. Men för dem som är etablerade på arbets-

¹ http://www.itps.se/pdf/A2004_015.pdf

Fel! Okänt namn på

marknaden kan det samtidigt vara en ännu större chansning att lämna ett fast jobb för att starta en egen verksamhet och förverkliga sina idéer. Det är många som i flera år går med en idé i bakhuvudet, men inte riktigt vågar kasta loss och pröva sina vingar på egen hand.

För att göra det lättare att få kapital till att förverkliga sin företagsidé vill Miljöpartiet analysera förutsättningarna för att införa ett etableringskonto med möjlighet att sätta av pengar skattefritt för en framtida företagsstart. Det kan fungera som ett slags starta-eget-sparande där löntagare skattefritt kan spara för att ha en grundplåt till det egna företaget. Förslaget är hämtat från Danmark där systemet funnits sedan 1965.²

I Danmark är systemet utformat som en möjlighet till ett avdrag på nettolönen. Pengarna sätts in på ett etableringskonto i en vanlig bank och förvaltas där tills de ska användas till företagsstarten. Som nettolön i det danska etableringskontot räknas kontant lön och andra ersättningar som utbetalts som ersättningar i samband med arbete. På etableringskontot måste man sätta in minst 5 000 per år och max 40 % av sin nettolön dock kan man alltid sätta in upp till 100 000 per år.³

Om pengarna ska användas till något annat får man betala ränta med tre procent plus vanlig inkomstskatt på det sparade beloppet.

Det danska etableringskontot medger att insatta medel kan användas till investeringar, löpande utgifter (enligt vissa bestämmelser) och till köp av aktier (enligt vissa bestämmelser). Både i fallet av start av ny verksamhet eller köp av aktier i redan etablerad verksamhet krävs att etableringskontoinnehavaren själv deltar i verksamheten med en ”väsentlig arbetsinsats”. Enligt praxis i Danmark innebär detta minst 50 timmar per månad de första två åren av verksamheten.

Den skattetekniska innebörden av det danska etableringskontot är att skatteavdrag görs i samband med insättning på etableringskontot i stället för i samband med vanliga avdrag i verksamheten. När medel används för en investering eller driften av ett företag kan pengarna därmed inte fullt ut dras av mot inkomst i verksamheten utan det som händer är att man gör en schablonmässig nedsättning av en kostnad innan den kvittas mot inkomster i företaget. Avdragen görs enligt tabellen nedan:

Investeringar som skrivs av	Avdragsberättigade utgifter	Aktier/andelar
Minskning med 70 % av avskrivningsunderlag	Minskning med 65 % av avdragsberättigat belopp.	60 % av det samlande värdet av anskaffningssumman läggs på den personliga inkomsten över en tioårsperiod med 1/10 per år.

²http://www.skat.dk/tal_statistik/satser_og_beloeb/311.html

http://www.retsinfo.dk/_GETDOCM_/ACCN/A20020072229-REGL

³ Inlåning just nu är 1 miljard kronor totalt. 2000–2003 har 2500 personer satt in 170 miljoner årligen.

Exempel:

En person A startar ett företag och har inkomster om 200 000 och utgifter om 100 000 kronor. A använder 100 000 av sina etableringskontopengar till att täcka utgifterna. Det belopp med vilket de 100 000 kan kvittas mot inkomster i företag sätts ned 65 % så att de endast är ”värda” 35 000 och A får betala skatt på:

$$200\,000 \text{ kr} - 0,35 * 100\,000 = \underline{165\,000 \text{ kr.}}$$

De svenska och danska skattesystemen ser givetvis inte helt lika ut. Det danska exemplet bör utgöra en inspiration till ett svenskt etableringskonto.

En utgångspunkt för ett svenskt etableringskonto skulle kunna vara att det blev möjligt att på detta sätt spara ihop minimiinsatsen för att bilda ett aktiebolag (för närvarande 100 000 kronor). Även om många inte skulle ha möjlighet att spara ihop så pass mycket skulle det ändå finnas en viss möjlighet för löntagare med ganska normala inkomster att under några år skrapa ihop ett hyfsat startkapital. Tillgångar från ett svenskt etableringskonto bör också kunna användas, liksom i det danska etableringskontot till att köpa nyemitterade aktier i onoterade bolag för att på det sätt skapa större tillgång till riskkapital. Ett liknande krav om en viss arbetsinsats kopplat till ägandet bör finnas.

Nya företagare i Sverige är i mycket stor utsträckning utelämnade till kapital via lån i banker. Genom ett etableringskonto blir det möjligt att öka den egna insatsen i företaget.

Utred en lägre skatt på långsiktigt aktieäggande

För att skapa bra förutsättningar och goda villkor för företagande är det viktigt att gynna ett långsiktigt ägande. Ett långsiktigt ägande där investeringar görs i övertygelsen att ett företag har en långsiktigt god förutsättning är ett bra ägande. Tyvärr har utvecklingen gått åt motsatt håll i vissa delar av ekonomin. Kopplingen mellan aktiehandel och ägande av företag är idag ofta ganska svag. Aktiehandeln har delvis frångått det långsiktiga ägandet av företag och aktievärdet i många stora företag speglar snarare förväntningar om hur aktiemarknaden ska utvecklas än hur företagen ska utvecklas. Företag bedöms efter och aktiehandeln grundas i kvartalsvisa redovisningar snarare än långsiktiga analyser. En utveckling som kommit att kallas kvartalskapitalism och som kan vara skadlig och kan motverka en långsiktigt ekonomisk och social utveckling.

Ett sätt att motverka denna typ av spekulationsekonomi är att ge incitament till långsiktigt ägande som mer handlar om att göra investeringar i företag som kan växa och utvecklas än att tjäna pengar på kortsiktiga tillfälliga börsuppgångar.

Många länder har redan idag ett sådant här system där beskattningen av kapitalvinster är beroende av aktieinnehavets längd. I EU är snittet på långa aktieinnehav i genomsnitt 7 %, medan det på korta innehav på tre månader är 13 %. Bland annat Tyskland beskattar inte aktievinster om innehavet är längre

Fel! Okänt namn på

än ett år och understiger 1 % av bolagets aktiekapital. Vid långa innehavstider på mer än fem år utgår skatt på kapitalvinst i bara 16 länder av 36 i OECD⁴.

Miljöpartiet menar att det är viktigt att gynna ett långsiktigt ägande och att det därför bör utredas hur ett skattesystem där långsiktigt ägande gynnas kan utformas.

Möjlighet att fondera hela sin vinst de första fem åren man har verksamhet

Att jobba ihop ett eget kapital är viktigt också efter att ett företag har startats. Många företagare vill jobba några år och spara sina pengar för att senare när man fått stabilare kundbas kunna göra större investeringar. Ibland är det svårt att avgöra om företagsidén håller hela vägen de första åren och investeringar som kommer att betala sig först på flera års sikt vill man kanske undvika. För att skapa större utrymme för nya företag att utvecklas på egna villkor och skapa bättre konsolideringsmöjligheter vill Miljöpartiet utreda möjligheten för nyföretagare att under de fem första åren kunna avsätta 100 % av årsvinsten till fonderade medel.

Stockholm den 4 oktober 2005

Ingegerd Saarinen (mp)

Mikaela Valtersson (mp)

Lotta Hedström (mp)

⁴ Aktiespararna, Beskattning av enskilt aktieäggande i OECD och EU 2004